

חדשנות בשעת חירום: הכשרת רופאי קהילה בטיפול בטרומה באמצעות סימולציה מתקדמת

פרופ' נטע כהן, ד"ר טלי קפואה, ד"ר נעמה ורבין, ד"ר אורלי ביסקר כסיף

תוכנית התערבות

ביוזמה משותפת של מכבי שירותי בריאות והמרכז לטכנולוגיה וסימולציה (מ.ט.ס) בבית החולים איכילוב, פותח קורס ייעודי לרופאי קהילה. הקורס כלל:

- הרצאות עיוניות (אלגוריתם ATLS, החייאה בסיסית, ניהול אר"ן).
- תרגול מיומנויות ידניות (עצירת דימום, ניהול נתיב אוויר).
- סימולציות של תרחישי קיצון (מבוגר, ילד, אירוע רב נפגעים).
- הקורס הועבר על ידי רופאים בכירים ממערך הטרומה והמרכז לרפואה דחופה מבית החולים איכילוב.

תוצאות

- הקורס הועבר ל-40 רופאי משפחה וילדים מהקהילה.
- 90% מהמשתתפים דיווחו על עלייה בתחושת המסוגלות בניהול רפואי של מצבי טרומה.
- 100% הביעו שביעות רצון גבוהה (5/5) מההכשרה.
- 100% דיווחו שימליצו על הקורס לקולגות.

רקע

בעקבות מלחמת חרבות ברזל עלה צורך דחוף בהכשרות לצוותים רפואיים בניהול פצועי טרומה, הן במרפאות והן בשטח. רופאי קהילה, שאינם מתמודדים בשגרה עם פצועים רב-מערכתיים, הביעו רצון לרכוש מיומנויות מצילות חיים במתארי חירום.

הגדרת הבעיה

רופאי משפחה וילדים בקהילה אינם מנוסים דיים בזיהוי, ייצוב ראשוני וטיפול בפצועי טרומה, דבר העלול לפגוע ביכולת ניהול אירוע קיצון ובפרוגנוזה של המטופלים במצבי חירום.

מדדים ויעדים

- היענות של לפחות 30 רופאי קהילה ממחוז מרכז מכבי להשתתפות בקורס.
- שיפור תחושת המסוגלות של המשתתפים (לפחות 80% דיווחו על שיפור).
- הערכת שביעות רצון גבוהה מהקורס (מעל 4 מתוך 5).

תיאור מצב קיים וחקר הבעיה

בטרם ההתערבות, לא התקיימו קורסים ייעודיים לרופאי קהילה בתחום הטרומה. שיחות עם רופאים מהשטח העלו חוסר ביטחון מקצועי בהתמודדות עם פצועים.

מסקנות והמלצות

שיתוף פעולה בין מערכת הבריאות בקהילה לבין מרכזי סימולציה מתקדמים מאפשר הכשרה אפקטיבית, קצרה וממוקדת, המותאמת לצרכים העולים מהשטח. המודל שהוצג מדגים כיצד ניתן לגשר על פערי ידע ומיומנות בקרב רופאי קהילה, ולשפר את איכות ובטיחות הטיפול במצבי חירום. במדינת ישראל, נוכח הימשכות מצב הלחימה והאפשרות למתארי חירום חוזרים ונשנים, ישנה חשיבות עליונה לכך שגם רופאי הקהילה יהיו בעלי יכולת מקצועית מוכחת בזיהוי, ייצוב וניהול ראשוני של פצועי טרומה. הכשרות מסוג זה תורמות לחוסן הרפואי הלאומי, ומאפשרות תגובה מהירה, מקצועית ומצילת חיים – גם מחוץ לכותלי בית החולים. מומלץ להרחיב את המודל למחוזות נוספים, לשלבו כחלק מהכשרות שוטפות לרופאי קהילה, ולבחון את השפעתו ארוכת הטווח על מוכנות רפואית בקהילה.

